

за кордоном, 1991. С. 141-166.

3. Пуриц І. Г. Гра на баяні. Методичні статті. Тернопіль : Навчальна книга «Богдан», 2007.

Звігольська Вікторія,

викладачка відділу «Історії мистецтв та композиції», Полтавська міська школа мистецтв «Мала академія мистецтв» імені Раїси Кириченко,

Костиренко Світлана,

викладачка відділу «Історії мистецтв та композиції», Полтавська міська школа мистецтв «Мала академія мистецтв» імені Раїси Кириченко (м. Полтава)

ФОЛЬКЛОР ЯК ЗАСІБ

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ

***Анотація:** У статті розкрито особливості використання фольклору в сучасній мистецькій школі як засобу національно-патріотичного виховання, розглянуто його художнє, педагогічне і культурне значення.*

***Ключові слова:** фольклор, національно-патріотичне виховання, народне свято, культурні традиції.*

***Постановка проблеми.** Зміни, які відбуваються в усіх сферах українського суспільства, визначили один із провідних напрямків розвитку – побудову національної системи освіти та виховання. Саме це передбачає глибоке оволодіння молодим поколінням українців знаннями з історії рідного народу, надбаннями його культури, духовністю, народною мудрістю, втіленою в народних звичаях, традиціях, обрядах.*

***Ступінь вивчення проблеми.** Виховне значення українського фольклору і культурної спадщини, методи їх використання в освітньому процесі досліджувалось у працях О. Заїки, Т. Коваль, О. Кузменко, Є. Лозинської, О. Наумовської, С. Павлової, В. Сергєєвої, І. Рудницької-Юрійчук, Я. Русина, О. Федорук, С. Чайки та інших науковців.*

Виклад основного матеріалу. Оскільки обряди супроводжувалися піснями, танцями, іграми, то пісні які співалися під час обрядів, називають обрядовими. Найважливіші серед них – колядки, щедрівки, веснянки, обжинкові, купальські. Вони виконувалися під час календарних свят і обрядів.

Проблема формування національної свідомості кожної дитини набуває особливої значущості. Сьогодні існує розуміння того, що виховати свідомого громадянина й патріота – означає сформувати в дитини комплекс певних знань і вмінь, особистісних якостей і рис характеру. Зокрема, йдеться про повагу до батьків, свого родоводу, традицій та історій рідного народу, усвідомлення належності до нього як його представника, спадкоємця і наступника, високу художньо-естетичну культуру, патріотичну самосвідомість і громадянську відповідальність. Тому на уроках з музичного мистецтва, використовуючи український фольклор, вчителю необхідно визначати такі основні завдання:

- поліпшення культури українського родинного виховання;
- формування в дітей патріотичних почуттів, етичної культури в тісній взаємодії родинного та суспільного виховання;
- забезпечення єдності поколінь.

В. О. Сухомлинський вважав, що музика здатна змінювати характери людей, стимулювати їх до добрих вчинків та високих почуттів. Вона є першочерговим засобом морального та розумового виховання людини, джерелом благородства серця й чистоти душі [1].

Показовий момент виховання дітей в дусі патріотизму – залучення до народних свят. Дітям приносить радість не тільки саме свято, а й підготовка до нього, у ході якої вони знайомляться з історією, звичаями, побутом, костюмами, усною народною творчістю [2, с. 111]. Український фольклор – це найцікавіший, багатофункціональний матеріал для виховання учнів, сутність використання якого полягає в надання дитині перших відомостей про навколишнє середовище, передачі суспільних моральних цінностей і

культури свого народу через форми фольклорного матеріалу [4, с. 568].

Перед нами, педагогами, стоїть завдання надзвичайної ваги: виховати громадянина – патріота своєї Батьківщини, культурну, освічену людину, яка гідно представлятиме свою державу у всесвітній спільноті. Світогляд дітей значно розширюється завдяки знанню народних звичаїв, обрядів, традицій українського народу. На заняттях відбувається вплив на духовний світ дитини, формуються моральні принципи і переконання, ставлення до навколишньої дійсності. Також розвиваються розумові здібності дитини, активується мислення, виробляються поняття. Знання учнів про звичаї та традиції можуть бути обмежені, тому є потреба поглиблювати знання учнів в цьому напрямку.

Знайомство з фольклорною спадщиною України – це основа основ естетичного виховання людини. Воно розширює кругозір, збуджує цікавість до художньої творчості. Важливо, аби традиційне мистецтво та фольклорна культура адаптувалися до сучасних мистецьких процесів, але ще важливішим є завдання створювати таке художнє середовище, де б національні форми та ідеї стали акцентом і живильним джерелом національної культури майбутнього покоління [3, с. 34].

Висновки. Отже, знання історії, традицій, звичаїв та обрядів, українських народних свят зумовлює успішне формування в молодого покоління духовності нації, її самобутнього, ідейно-морального, художнього та творчого потенціалів. Традиції українського народу відображені у фольклорі та рідній мові як носіїв нематеріальної культурної спадщини. Через опанування фольклору лежить шлях до усвідомлення особливостей культури нашого народу. Тому, основним завданням викладачів є фіксація, збереження та вивчення народного мистецтва та фольклору тих регіонів, де вони знаходяться.

Список використаних джерел

1. Галаган В. Останні дні життя В. О. Сухомлинського. Придніпров'я.

2000. С. 2.
2. Лозинська Є. Ф. Українське народознавство дітям : метод. посібник для дошкільн. закл. Львів : Оріяна Нова, 2008. 208 с.
 3. Федорук О. Народна картина – традиція і сучасність. Народне мистецтво. 2006. №1-2. 34 с.
 4. Чижевський Д. І. Історія української літератури. Київ : Академія, 2003. 568 с.

Зотов Денис,

викладач вокально-хорового відділу,
Полтавська міська школа мистецтв
«Мала академія мистецтв»

імені Р. Кириченко,

доктор філософії у галузі мистецтва,

Шульченко Марина,

викладачка вокально-хорового відділу,
Полтавська міська школа мистецтв
«Мала академія мистецтв»

імені Р. Кириченко (м. Полтава)

АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ВИКОНАВЦЯ-ВОКАЛІСТА У РОЗРІЗІ МИСТЕЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

***Анотація.** У статті розкрито проблематику формування специфічного базису знань, спрямованих на розкриття функціонування психоемоційної системи виконавця-вокаліста та розробку практичних психотехнік, направлених на реалізацію особистісного потенціалу особистості з метою відображення оригінального авторського задуму при трансляції мистецького твору. Окреслюються питання гармонічного розвитку артистичної особистості, яка з точки зору психологічної актуалізації повинна відповідати певним критеріям вокально-виконавської готовності.*

***Ключові слова:** музичне мистецтво, вокальне виконавство, психологічна специфіка виконавства, психологія виконавця-вокаліста,*